herpy

GEKKOER

Madagascar day gecko

Phelsuma madagascariensis

Phelsuma madagascariensis er en stor, grøn daggekko fra Madagaskars østkyst og nordøst, med en rød stribe fra næsebor til øje og hæftelameller under tæerne, der griber om glas og bambus. Den er aktiv om dagen, kræver UVB og en varm solplet og er et dyr for den, der vil se sine gekkoer i fuld gang.

Familie: Gekkonidae Tidligere navne: *Gekko madagascariensis* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**20-25 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 60 × 120 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**26-30 °C**
Hotspot	**30-35 °C**
Temperatur, nat	**23-26 °C**
Luftfugtighed	**50-75 %**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, frugt, nektar og færdigfoder**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**12-24 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**3-4**
Inkubation	**47-82 dage** ved 25-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Alle arter af slægten *Phelsuma* står på bilag II i CITES og på bilag B i EU's forordning om handel med vilde dyr. Det betyder, at dyr ved køb og salg skal kunne dokumenteres lovligt erhvervet, og at indførsel fra lande uden for EU kræver CITES-papirer. Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om de aktuelle krav, før du køber eller sælger.

Om arten

Phelsuma madagascariensis er en af de store daggekkoer og bliver omkring 20-25 cm inklusive hale. Grundfarven er lys til klar grøn, nogle gange med et blåligt skær mellem skællene. En rust- eller rødfarvet stribe løber fra næseboret gennem øjet til et sted bag øret, og ryggen har brune pletter, der kan flyde sammen til en linje. Øjnene er store, runde og uden låg, med en ring af blå hud omkring. Under tæerne sidder brede, flade lameller, som hæfter på glatte flader.

Hannen er større og stærkere farvet end hunnen og har større hoved. Voksne hanner har tydelige porer på bagsiden af lårene. Ungerne ligner de voksne, men har forholdsmæssigt større hoved og en orange underside på halen.

Arten blev beskrevet i 1831 af John Edward Gray som *Gekko madagascariensis*, og det videnskabelige navn henviser til Madagaskar. *Phelsuma grandis* blev tidligere regnet som en underart og er i dag en selvstændig art. Der er flere underarter i brug, bl.a. *Phelsuma madagascariensis boehmei* fra området omkring Périnet, men inddelingen er omstridt og anerkendes ikke af alle. Den store daggekko, der oftest ses i handlen, er normalt *P. grandis*, så vær sikker på, hvilken art du køber.

Huden er tynd og skrøbelig og kan rive, hvis dyret tages fat i. Halen kan smides ved fare. Arten er et dyr at kigge på i terrariet frem for at håndtere.

I fangenskab bliver den i gennemsnit omkring 15 år, mens levetiden i naturen anslås til under 6 år.

Udbredelse og levested

Phelsuma madagascariensis lever kun på Madagaskar og de nærliggende øer. Kernen i udbredelsen er østkysten mellem Fénérive og Mananjari, og dyret findes også i det indre regnskovsområde omkring Périnet og Andasibe. Mere omfattende oversigter nævner desuden Ranomafana, det nordlige Madagaskar omkring Diego Suarez samt øerne Nosy Be, Nosy Komba, Nosy Sakatia og Nosy Tanikely.

Udbredelsens nøjagtige grænser er ikke fuldt afklaret, fordi arten er blevet adskilt fra nærtstående former, og ældre fund kan høre til andre arter. Arten er indført til det sydlige Florida i USA.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Dyret lever i træer og er knyttet til tropisk regnskov, men findes også i træer i græsland og på dyrkede arealer, ofte tæt på mennesker. Registreringerne ligger mellem omkring 40 og 320 meters højde. Gekkoen sidder på lodrette stammer og grene, hvor den hviler og soler sig, og den er aktiv om dagen.

Klimaet er varmt og fugtigt med regn det meste af året. Vandet får gekkoen fra dug og regn på bladene. Nektar og frugtsaft indgår formentlig også i kosten, som hos andre daggekkoer, men det er ikke dokumenteret nærmere for arten.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun få pasningsangivelser for *Phelsuma madagascariensis* selv, så tallene i pasnings- og opdrætsafsnittene er hentet fra den nærtstående og lige store *Phelsuma grandis*. Et enkelt voksent dyr skal have et højt terrarie på mindst 60 × 60 × 120 cm (længde × bredde × højde), og større er bedre. Et par skal have mindst samme mål og gerne mere, så dyrene kan komme væk fra hinanden. Ældre anbefalinger på kun 60 × 30 × 60 cm til et par ligger langt under det, der i dag regnes for minimum til ét dyr. Mindre ungdyr kan holdes enkeltvis i mindre bokse, hvor de nemt finder foder.

Indret med grene, bambus, korkrør og levende planter i alle højder, så dyret kan klatre, sole sig og gemme sig. Bambus er især velegnet til både klatring og æglægning. Gode planter er pothos, philodendron, dracaena og sansevieria. Kunstige planter egner sig dårligt til daggekkoer.

Som bund fungerer en fugtholdende blanding af kokosmuld og jord uden gødning, ca. 5 cm tyk, gerne med et lag løvstrøelse. Bunden skal være så grov, at dyret ikke kan sluge den, når det fanger insekter. Brug et terrarie med både sideventilation og netlåg, så luften ikke står stille.

TEMPERATUR

Arten kræver en tydelig temperaturgradient. Den varmeste plet, en gren lige under en varmepære, skal ligge på omkring 30-35 °C. Resten af terrariet skal om dagen holde omkring 26-30 °C, og i de koldeste dele nede ved bunden kan det være lidt køligere. Om natten skal temperaturen falde til 23-26 °C.

Til et stort terrarie bruges ofte to varmepærer på omkring 40 W. Placér dem, så det kun er varmt i toppen, og regulér med en dæmper eller termostat. Mål temperaturen med en digital sonde fastgjort til solgrenen, og mål også nede i terrariet. Hvis dyret står stille og åbner munden på den varmeste gren, er det for varmt.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på omkring 50-75 % målt midt i terrariet. Den må gerne stige om natten og falde i løbet af dagen. Sprøjt terrariet grundigt morgen og aften, så planter og grene er dækket af dråber. Gekkoen slikker vandet af bladene og kan også fjerne vand fra øjne og næse med tungen.

En vandskål er ikke nødvendig for dyr, der drikker af sprøjtede blade, men en lav skål med frisk vand kan stå på en foderhylde og skiftes dagligt. Et hygrometer viser, om rytmen holder. Konstant meget høj fugt og stillestående luft giver mug og hudproblemer.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er aktiv om dagen og har brug for kraftigt lys og UVB. Brug et UVB-rør, der kan give omkring UV-indeks 3-4 på solgrenen (Ferguson-zone 3). Montér det over netlåget, og vælg rørets styrke efter terrariets højde: et 6 %-rør passer, når dyret sidder omkring 17-23 cm fra røret, og et svagere rør til skyggedyr, når afstanden er 10-15 cm. UVB-rør skal skiftes efter ca. 12 måneder.

Supplér med et hvidt lys på omkring 6500 K. Tænd lyset ca. 13 timer om sommeren og 11 timer om vinteren, gerne styret af et ur. Det giver mere aktive dyr og bedre farver. Om natten skal der være mørkt.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten spiser insekter og andre små leddyr og af og til frugt og nektar. I terrariet kan kosten bygges op af levende insekter og en færdigblandet pulverkost til frugtædende gekkoer, som røres op med vand og serveres i en lille skål på en hylde højt oppe. Hyldens placering betyder noget, fordi dyret næsten ikke går på jorden.

Unge dyr under seks måneder får insekter dagligt og pulverkost hver anden dag. Voksne får insekter 2-3 gange om ugen og pulverkost en gang om ugen. Skift mellem fårekyllinger, græshopper, kakerlakker og andre insekter, så kosten bliver varieret. Insekterne skal være mindre end afstanden mellem dyrets øjne. Pudr dem med kalk ved hver fodring og med et vitamin- og mineraltilskud en gang om ugen. Dyrene vælger ofte stykker fra, før de beslutter sig for, hvad de vil spise.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er territorial og aggressiv over for artsfæller, især de yngre dyr. To hanner må aldrig holdes sammen, fordi de kæmper, til den underlegne er såret eller død. Et par kan gå fint sammen, men nogle par afviser hinanden og skal skilles. Hunner kan holdes sammen, hvis terrariet er stort nok, men det er ofte roligere at holde dyrene enkeltvis.

Gekkoen vænner sig til sin passer og tager med tiden insekter eller pulverkost fra hånden. Tag aldrig fat i dyret, fordi huden kan rive. Lad nye dyr falde til i mindst to uger, før du forsøger at komme tæt på. Stressede eller syge hanner kan skifte farve og blive mørkere. Gekkoen kan give en klikkende, frøagtig lyd, som den laver med tungen mod ganen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen er større og stærkere farvet end hunnen og har større hoved. Kønsmodne hanner har store porer på bagsiden af lårene, og porerne kan afsondre en voksagtig substans. Kønsmodne hunner kan have kalkaflejringer i en pose på hver side af halsen. Dyrene bliver kønsmodne efter et til to år.

Hunnen bør først sættes i avl, når hun er fuldvoksen og i god foderstand, så hun har kalk nok til æggene.

PARRING

I naturen lægges æggene fra januar til juli med en top fra februar til april. I terrariet kan dyrene yngle regelmæssigt, hvis kosten, lyset og temperaturen er i orden. Hannen nærmer sig hunnen med ryk i hovedet, og hunnen slikker ofte med tungen. Så griber hannen fat i hunnen mellem hoved og hals med munden og bliver mørkere i farven. Hunnen kan afgive en nødlyd, når hun tages fat.

Parringen virker voldsom, men er normal. Hold øje med, at hunnen ikke bliver såret, og skil parret, hvis hannen bliver ved med at jagte hende.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger som regel to æg ad gangen og flere gange i løbet af sæsonen, med omkring to til tre måneders mellemrum. Med en sæson fra januar til juli giver det anslået tre til fire lægninger om året. Ægget er hvidt og har hård skal. Hunnen limer det fast i sprækker eller hulheder, så en bambusstok, et korkrør eller en lignende skjuleplads er et godt sted.

Hun bruger meget kalk på æggene. Giv rigeligt med kalk og insekter i hele sæsonen, og stop avlen, hvis hun taber sig.

INKUBATION

Æggene tages ud og inkuberes ved 25-29 °C. Hos arten bestemmer temperaturen kønnet: ved omkring 25-27 °C bliver det oftest hunner, og ved omkring 27-29 °C oftest hanner. Æggene klækker efter 47-82 dage. Brug en inkubator med termostat og en lille boks med let fugtigt underlag, så æggene ikke tørrer ud.

Æg, der falder sammen eller får mug, er som regel ubefrugtede eller døde. Fjern dem først, når du er sikker.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er selvstændige fra klækningen og ligner de voksne. Efter første hudskifte tager de små insekter, fx to uger gamle fårekyllinger. Hold hver unge i en lille plastbeholder på omkring 30 × 30 × 30 cm med en gren, en plante og skjul.

Giv små insekter dagligt og pulverkost hver anden dag, og pudr insekterne med kalk. Hold ungerne hver for sig, fordi de er aggressive over for hinanden. Vækst til voksenstørrelse tager et til to år.

Sundhed og typiske fejl

Phelsuma madagascariensis regnes for hårdfør, men huden er skrøbelig, og de fleste problemer skyldes forkert pasning. Typiske fejl er:

- Manglende UVB og kalk, som giver svage knogler hos unge dyr og avlshunner.
- For lidt varme eller for lav fugt, som giver dårlig appetit og problemer med hudskifte.
- For fin eller for grov bund, som kan sluges sammen med insekter og give tarmslyng.
- Slagsmål mellem hanner eller mellem uforenelige par, som giver bid, sår og tabte haler.
- Rift i huden, hvis dyret tages fat i. Håndtér ikke dyret med fingrene, men lad det gå frivilligt.

Et sundt dyr er aktivt, har klare øjne og en fyldig hale. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, holder op med at spise eller er slap og mørk.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.